

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/97/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723203164
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6723203164.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v spore žalobcu A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v D., E. XX, zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Štúrova č. 20, proti žalovanému A. F. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v D., E. E. XXX/XXX, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č.k. 14C/54/2023-16 zo dňa 17.08.2023, ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Napadnutým uznesením súd prvej inštancie návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (prvý výrok) a žalobcovi náhradu trov konania proti žalovanému nepriznal (druhý výrok).

1.2 V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že „žalobca sa návrhom zo dňa 26.07.2023 domáhal, aby súd neodkladným opatrením uložil žalovanému povinnosť odstrániť zo sociálnej siete facebook svoje tvrdenia zverejnené v obrazovo-zvukovom príspevku dňa 16.07.2023 o tom, že žalobca dostal za podávanie rozkladov proti rozhodnutiam ministerstva životného prostredia o udelení výnimiek sumu 100.000,- € a že žalobca je najbohatším dôchodcom na území Slovenska; zároveň žiadal poučiť žalovaného o tom, že proti žalobcovi môže podať žalobu o určenie, že tvrdenia, že žalobca dostal za podávanie rozkladov proti rozhodnutiam ministerstva životného prostredia o udelení výnimiek sumu 100.000,- € a že žalobca je najbohatším dôchodcom na území Slovenska, sú pravdivé“.

1.3 Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že „návrh na nariadenie neodkladného opatrenia žalobca odôvodnil tým, že dňa 16.07.2023 zverejnil žalovaný na sociálnej sieti facebook na profile A. F. G. - H. - I. J. (G.) v sekcii Videá (Videos) obrazovo-zvukový príspevok v trvaní 6 minút 31 sekúnd; v tomto príspevku sa vyjadruje k politickej situácii, kriticky sa vyjadruje k činnosti bývalej vlády premiéra A. K. a bývalej vlády premiéra L. G., kritizuje bývalého ministra životného prostredia B. M.; ďalej prednáša rôzne faktické tvrdenia, týkajúce sa početnosti populácie medveďa hnedého na Slovensku, vyjadruje sa hanlivo o mimovládnych organizáciách a vyzýva adresátov tohto príspevku, ktorými sú občania Slovenskej republiky, aby „tomuto“ urobili koniec dňa 30.09.2023 (čo je deň predčasných parlamentných volieb); ako je zrejmé z profilu žalovaného na sociálnej sieti, žalovaný je kandidátom vo voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky, ktoré sa uskutočnia dňa 30. septembra 2023; podľa kandidátnej listiny Slovenskej národnej strany je kandidátom za túto stranu na mieste 150; v čase medzi 3:30 a 4:00 obrazovo-zvukového záznamu predniesol A. F. G. nasledujúce slová: „Viete napríklad o tom, že šéf Lesoochranárskeho zoskupenia VLK zakaždým podával rozklad na najvyššom súde proti rozhodnutiam ministerstva životného prostredia o udelení výnimky, a dostal za to 100.000,- € v súdnych konaniach? Obohatilo sa združenie ochranárske VLK o 100.000,- €? Najbohatší dôchodca na území Slovenska, pán

C..“; z uvedeného konštatovania faktov, predneseného žalovaným vyplýva, že žalobca sa mal obohatiť v dôsledku súdnych konaní v správnom súdnictve, v ktorom sa mal dožadovať preskúmania rozhodnutí Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o udelení výnimiek zo zakázaných činností; ďalej z týchto tvrdení vyplýva, že žalobca je najbohatším dôchodcom na území Slovenska; ako je zrejmé z kontextu celého uvedeného príspevku, v tomto sa žalovaný opakovane negatívne vyjadruje na adresu mimovládnych organizácií, obviňuje ich z toho, že ich činnosť je financovaná zo zahraničných zdrojov a z rôznych absurdných zámerov; vyššie citovaným výrokom žalovaný výslovne a konkrétne obvinil žalobcu z toho, že jeho činnosť (keďže žalovaný výslovne uviedol, že to bol žalobca, kto podával podania na súdy), t.j. napádanie rozhodnutí správnych orgánov v oblastiach životného prostredia, je činnosťou, za ktorú „dostal“ žalobca v súdnych konaniach sumu 100.000,- €; to malo zo žalobcu urobiť „najbohatšieho dôchodcu na území Slovenska“; je nepochybné, že týmto vyjadrením žalovaný v očiach verejnosti vydáva žalobcu za osobu, ktorá vykonáva svoje aktivity na ochranu životného prostredia nie vo verejnom záujme a v záujme ochrany prírody, ale preto, aby za túto činnosť dostával peniaze, konkrétne sumu 100.000,- €, čo má za následok, že takouto svojou aktivitou sa stal žalobca najbohatším dôchodcom na Slovensku; žalobca je štatutárnym orgánom Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, občianskeho združenia, ktorého predmetom činnosti je ochrana prírody; občianske združenie (nie samotný žalobca) môže, ako zainteresovaná verejnosť, v súlade s ustanovením § 42 ods. 1 SSP podať správnu žalobu proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu verejnej správy ak tvrdí, že tým bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia (§ 178 ods. 3 SSP); je teda zrejmé, že žalovaný sa uvedeným, nepravdivým tvrdením o tom, že žalobca dostal za podávanie prostriedkov ochrany verejného záujmu v oblasti životného prostredia sumu 100.000,- €, snaží vyvolať u adresátov tohto tvrdenia presvedčenie, že žalobca vykonáva aktivity pre to, aby za to „v konaniach dostával“ peniaze a že touto činnosťou ovplyvnil svoje majetkové pomery takým spôsobom, že sa stal najbohatším dôchodcom na území Slovenskej republiky, čo nie je pravdou; rovnako nie je pravdou, že žalobca by dostával v súdnych konaniach akékoľvek finančné prostriedky; je nesporné, že tvrdenia žalovaného na adresu žalobcu boli prednesené s cieľom diskvalifikovať žalobcu ako osobu, ktorá je štatutárnym orgánom občianskeho združenia, angažujúceho sa v oblasti životného prostredia, vyvolať u verejnosti presvedčenie o zištných cieľoch žalobcovej činnosti, ako aj presvedčenie o tom, že činnosť občianskeho združenia, ktorého je žalobca štatutárnym orgánom, je pre žalobcu osobne zdrojom príjmov plynúcich z napádania rozhodnutí orgánov verejnej správy v správnych súdnych konaniach; tvrdenia prednesené žalovaným na adresu žalobcu sú nepravdivé; obrazovo-zvukový záznam, v ktorom žalovaný predniesol vyššie citované tvrdenia a ďalšie tvrdenia, ktoré sú opísané v predchádzajúcej časti tohto návrhu, majú na sociálnej sieti facebook ku dňu podania tohto návrhu 129.300 vzhliadnutí a 1.040 komentárov; je teda nesporné, že uvedené tvrdenia predniesol žalovaný verejne, keďže obrazovo-zvukový záznam je prístupný komukoľvek; táto verejnosť je potvrdená aj už spomínanými 129.300 vzhliadnutiami; žalobca za týchto okolností má právo nielen na ochranu svojej osobnosti, ale aj na to, aby mu táto ochrana bola poskytnutá bezodkladne, keďže v prípade, že by mu bezodkladne poskytnutá nebola, hrozí nebezpečenstvo, že uvedené nepravdivé tvrdenia, zasahujúce do osobnostných práv žalobcu, sa dostanú do sféry ďalších tisícov osôb, a teda zásad do osobnostných práv žalobcu bude ešte intenzívnejší; nariadením neodkladného opatrenia možno trvalo usporiadať pomery medzi žalobcom a žalovaným“.

1.4 Súd prvej inštancie argumentoval, že „v sporoch o poškodení dobrej povesti osoby stoja oproti sebe dve základné práva - právo na slobodu prejavu a právo na ochranu dobrej povesti, ktoré sú právami rovnocennými; keď sa tieto práva dostanú do konfliktu, súd musí zohľadňujúc všetky osobitosti konkrétneho prípadu navzájom tieto práva vyvažovať; pri posudzovaní vzájomne kolidujúcich práv na ochranu osobnosti (dobrej povesti) a na slobodu prejavu, je potrebné skúmať nielen to, či prednesené výroky zasahujú do osobnostných práv subjektu, ktorého sa týkajú, ale aj to, či je daný zásah neoprávnený; inak povedané, či nevybočuje z medzí, v ktorých je daný prejav pod ochranou práva na slobodu prejavu; v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, vzhľadom na skutočnosť, že súd musí vychádzať (pokiaľ rozhoduje v prvej inštancii) iba z tvrdení navrhovateľa neodkladného opatrenia a nemá priestor na vykonanie plnohodnotného dokazovania, je výrazne ťažšie dosiahnuteľné dôsledné vyváženie kolidujúcich práv a posúdenie otázky neoprávnenosti zásahu do práva na ochranu osobnosti; z tohto dôvodu musí súd postupovať zvlášť citlivo; z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody, a teda aj slobody prejavu, možno považovať za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona, zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t.j. ospravedlňuje ho existencia naliehajúcej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo) vyvážený vzťah

medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom, t.j. musí ísť o obmedzenie, ktoré je v súlade so zásadou proporcionality; otázka preskúmania proporcionality medzi zásahom do slobody prejavu žalovaného na jednej strane a zákonnými garanciami práva na ochranu dobrej povesti žalobcu na strane druhej, býva spravidla predmetom podrobného dokazovania na pojednávaní, pričom podľa názoru súdu pre objektívne posúdenie veci je nevyhnuté poznať skutkové tvrdenia každej dotknutej strany sporu; v každom konkrétnom prípade je vždy potrebné skúmať intenzitu tvrdeného porušeného základného práva na ochranu dobrej povesti a to v kontexte so slobodou prejavu a s právom na informácie a so zreteľom na požiadavku proporcionality uplatňovania tých práv a ich ochrany; samotné uverejnenie nepravdivého, či pravdu skresľujúceho údajá, dotýkajúceho sa dobrej povesti, zakladá spravidla neoprávnený zásah do tejto dobrej povesti, hoci každé zverejnenie nepravdivého údajá nemusí automaticky znamenať takýto zásah; takýto zásah je daný iba vtedy, ak presiahol určitú prípustnú intenzitu takou mierou, ktorú už v demokratickej spoločnosti tolerovať nemožno (viď rozsudok NS ČR sp. zn.: 32Odo/1159/2004)“.

1.5 Súd prvej inštancie uzavrel, že „mal za osvedčené, že medzi žalobcom a žalovaným existuje právny vzťah, predmetom ktorého je zásah do ochrany osobnosti žalobcu žalovaným vzniknutý tým, že žalovaný predniesol dňa 16.07.2023 na sociálnej sieti facebook na profile A. F. G. - H. - I. J., v sekcii videá, obrazovo-zvukový príspevok, kde v čase medzi 3:30 a 4:00 predniesol tvrdenia a hodnotiaci úsudok o žalobcovi, ktoré by mohli spôsobiť poškodenie dobrého mena žalobcu; žalobca tým osvedčil pravdepodobnosť uplatneného nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana; pre nariadenie neodkladného opatrenia sa však vyžaduje osvedčenie existencie dôvodnej obavy o nebezpečenstve vzniku bezprostredne hroziacej ujmy, ktorú žalobca neosvedčil žiadnymi dôkazmi, ktoré by deklarovali potrebu dočasne upraviť pomery medzi stranami sporu bezodkladne; žalobca neosvedčil či, a ako prednesenie predmetného príspevku malo na neho negatívny dopad, či už v podobe absolútne negatívneho vnímania žalobcu v očiach širokej verejnosti, ako aj v podobe poškodenia žalobcu v jeho profesijnom, ako aj súkromnom živote; súd tiež poukazuje aj na to, že žalobca je štatutárnym orgánom Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, ktorého predmetom činnosti je ochrana prírody; v tejto oblasti je tak verejne známou osobou a je vystavený verejnému záujmu, ktorý musí znášať v miere zvýšenej oproti tzv. súkromným osobám; prípadný zásah do práva na slobodu prejavu neodkladným opatrením bez riadne vykonaného dokazovania, v ktorom do úzadia ustupuje zásada rovnosti zbraní strán sporu, nebol primeraný; uvedené však nezbavuje žalobcu ochrany, ktorú mu možno eventuálne poskytnúť súdnym rozhodnutím v prípade, keď je toto rozhodnutie výsledkom konania vedeného s možnosťou účasti protistrany a je založené na vykonaní riadneho dokazovania; keďže nie sú splnené zákonné podmienky pre vyhovenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, súd návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol“.

1.6 Na základe uvedeného súd prvej inštancie návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný zamietol; súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 324 ods. 1, 2 a 3, § 325 ods. 1 a 2 písm. d), § 326 ods. 1 a 2, § 327, § 328 ods. 1 a 2, § 329 ods. 1 prvá veta a ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“); o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a neúspešnému žalobcovi nepriznal uplatnenú náhradu trov konania.

2.1 Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal žalobca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne včas odvolanie zo dňa 04.09.2023 (č.l. 25-27 spisu); uznesenie súdu prvej inštancie napadol v celom rozsahu; odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.) a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.); po podrobnej rekapitulácii odôvodnenia napadnutého uznesenia žalobca argumentoval, že:

(1) v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia je žalobca povinný osvedčiť existenciu práva, ktorému sa má poskytnúť ochrana, ako aj existenciu bezodkladnej potreby úpravy pomerov strán konania; existenciu práva, v tomto prípade práva na osobnú česť a dobrú povesť, nebol povinný osvedčovať osobitnými dôkazmi, keďže toto právo vyplýva priamo z článku 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena; prostriedky ochrany tohto práva sú špecifikované a konkretizované v ustanoveniach § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka; žalobca v konaní o ochranu osobnosti, nie je povinný dokazovať právo na ochranu občianskej cti, ani právo na ochranu dobrej povesti; toto právo mu patrí podľa čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky;

(2) druhou z podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie potreby bezodkladnej úpravy pomerov; žalobca v konaní preukázal, že žalovaný na jeho adresu predniesol dve konkrétne

skutkové tvrdenia; jedným z nich bolo, že žalobca dostal za podávanie opravných prostriedkov proti rozhodnutiam Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky 100.000,- €, druhým skutkovým tvrdením je tvrdenie, že žalobca je najbohatším dôchodcom na území Slovenska; pokiaľ teda súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že žalovaný v príspevku uvádza na adresu žalobcu „tvrdenia a hodnotiaci úsudok“, tento skutkový záver súdu nezodpovedá dôkazom predloženým žalobcom, keďže obidva výroky, pred ktorými sa žalobca domáhal ochrany, sú skutkovými tvrdeniami; súd prvej inštancie sa vyhol použitiu označenia skutkové tvrdenia, navyše, jedno zo skutkových tvrdení označil ako hodnotiaci úsudok (nevedno ktoré); je nesporné, že vo vzťahu ku skutkovým tvrdeniam, zaťažuje povinnosť dokázať ich pravdivosť toho, kto ich predniesol; žalobca v návrhu jednoznačne uviedol, že obe tieto tvrdenia sú nepravdivé a súčasne preukázal súdu, že tieto nepravdivé tvrdenia sú verejne šírené žalovaným; v čase podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa dostali už k 129.300 osobám, ktoré si tento príspevok vypočuli (v súčasnosti má uvedený príspevok už 143.000 vzhľadnutí);

(3) považuje za nesporné a nespochybniteľné, že situácia, kedy o ňom iná osoba tvrdí nepravdivé údaje, a tieto nepravdivé údaje sa dostanú k viac než 120.000 osobám, pričom majú potenciál sa dostať k ďalšiemu veľkému množstvu osôb, svoju povinnosť osvedčiť potrebu bezodkladnej úpravy pomerov splnil;

(4) pokiaľ súd prvej inštancie odoprel ochranu jeho osobnej cti a dobrej povesti pred šírením nepravdivých údajov na jeho adresu vo forme neodkladného opatrenia, odoprel tým žalobcovi efektívnu a zmysluplnú ochranu; odkázanie na konanie vo veci samej, v ktorom by mal preukazovať závažnosť ujmy, ktorá mu vznikla, je zo strany súdu nielen výrazom nepochopenia podstaty osobnej cti a dobrej povesti, ako základného práva každej fyzickej osoby, ale v skutočnosti aj odopretím ochrany tohto práva;

(5) pozornosti súdu prvej inštancie ušlo, že návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa nedomáhal žiadnej inej ochrany pred zásahom do svojich základných práv zo strany žalovaného, ale najzákladnejšej ochrany, ktorá mu patrí, a ktorou je upustenie, teda nepokračovanie v zásahu; keďže ďalším zverejňovaním predmetného príspevku obsahujúceho nepravdivé tvrdenia žalovaného na adresu žalobcu dochádza naďalej k zásahom do jeho osobnostných práv, jediný spôsob, ktorým je možné zabrániť v pokračovaní tohto zásahu, je uložiť žalovanému, aby so zverejňovaním uvedených príspevkov prestal;

(6) pokiaľ súd prvej inštancie uvádza, že v konaní vo veci samej by sa zvažovala proporionalita zásahov do práva na ochranu osobností, či do práva na slobodu prejavu a možnosť zasiahnuť do práva žalovaného na slobodu prejavu, podmieňuje preukázaním závažnosti ujmy na strane žalobcu, či „absolútne negatívnym vnímaním žalobcu v očiach širokej verejnosti“ alebo „poškodením žalobcu v jeho profesijnom, alebo súkromnom živote“, opäť je potrebné zdôrazniť, že uvedené skutočnosti je v konaní o ochrane osobnosti potrebné, na strane osoby, ktorá sa ochrany osobnosti domáha, dokazovať v situácii, kedy sa takáto osoba domáha iných foriem ochrany osobnosti, a to predovšetkým primeraného zadosťučinenia a predovšetkým náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka; žalobca sa však neodkladným opatrením nedomáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch; preto názor súdu o tom, že na to, aby súd bezodkladne poskytol ochranu jeho porušovanému právu, je potrebné preukázať skutočnosti, ktoré sú významné pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch je nielen nesprávnym právnym posúdením veci súdom prvej inštancie, ale aj svojvoľným a dotknutým ustanoveniam Občianskeho zákonníka nezodpovedajúci právny záver; súd prvej inštancie odmietol poskytnúť ochranu žalobcovi proti šíreniu nepravdivých tvrdení o jeho osobe zo strany žalovaného s odôvodnením, že nepreukázal „absolútne negatívne vnímanie“ žalobcu v očiach širokej verejnosti; takúto požiadavku Občiansky zákonník nestanovuje ani pri konaní o náhrade nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv, keďže pre Občiansky zákonník je „postačujúce“, ak dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti bola znížená v značnej miere;

(7) súd prvej inštancie mu navyše vyčítal aj to, že ak sa chce domôcť najzákladnejšej ochrany svojho základného práva teda, aby žalovaný nešíril o ňom lži, musí preukázať aj poškodenie v „jeho profesijnom, ako aj súkromnom živote“, ktoré skutočnosti nevyžaduje ani Trestný zákon v prípade trestného činu ohovárania podľa § 373 Trestného zákona, pretože na kvalifikáciu určitého konania ako trestného činu nevyžaduje spôsobenie vymenovaných následkov, ale postačuje len spôsobilosť vyvolania týchto následkov; v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neoznamoval trestný čin, nežiadal vyhovenie trestnoprávnej zodpovednosti voči žalovanému, domáhal sa „len“ ochrany svojho základného práva takým spôsobom, aby zásah do jeho základného práva nepokračoval; nežiadal ospravedlnenie, iné primerané zadosťučinenie, ani náhradu nemajetkovej ujmy; súd prvej inštancie mu túto najzákladnejšiu ochranu odoprel z dôvodov, ktoré nevyžaduje ani Občiansky zákonník, a dokonca ani Trestný zákon, pre naplnenie skutkovej podstaty trestného činu ohovárania podľa § 373 ods. 1 Trestného zákona;

z týchto dôvodov považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za naplňajúce uvedené odvolacie dôvody a odopierajúce mu ochranu jeho základného práva zakotveného v článku 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky;

(8) nie je osobou politicky činnou; skutočnosť, že je osobou verejnosti známou a verejne činnou, ho jeho osobnostných práv nezabavuje; nedomáha sa ochrany proti hodnotiacim úsudkom žalovaného, ale proti konštatovaniu faktov, ktoré sú nepravdivé; výroky žalovaného na jeho adresu nie sú výroky, ktoré možno bagatelizovať; z výrokov vyplýva, že ich cieľom je na základe nepravdivých skutkových tvrdení vyvolať o žalobcovi v širokej verejnosti presvedčenie, že ide o zištnú osobu, ktorá na svojich aktivitách zarába vysoké sumy, a že za tieto aktivity vysoké sumy dostáva, ktoré z neho urobili „najbohatšieho dôchodcu na území Slovenska“; je nesporné, že samotný obsah skutkových tvrdení, kontext, v ktorom boli prednesené a spôsob, akým sú šírené žalovaným, osvedčuje potrebu ochrany práv žalobcu nariadením neodkladného opatrenia;

(9) z uvedených dôvodov žalobca trval na nariadení neodkladného opatrenia; k odvolaniu žalobca pripojil snímok facebookovej stránky žalovaného so sporným príspevkom zo dňa 16.07.2023, z ktorého vyplýva 143.000 pozretí a 1,1 tisíc komentárov (č.l. 28 spisu).

2.2 Dňa 08.09.2023 bola vec predložená odvolaciemu súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní; odvolací súd postupoval podľa § 329 ods. 1 druhá veta C.s.p. a dňa 29.09.2023 v dôsledku márneho uplynutia úložnej doby (tzv. fikciou) doručil žalovanému (č.l. 48 spisu) návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, napadnuté uznesenie ako aj podané odvolanie žalobcu so stanovenou lehotou na vyjadrenie (7 dní od doručenia). V záujme zachovania reálneho práva žalovaného na spravodlivý proces odvolací súd opätovne postupoval podľa § 329 ods. 1 druhá veta C.s.p. a dňa 06.10.2023 doručoval žalovanému predmetné písomnosti na vyjadrenie na ďalšiu zistenú adresu (č.l. 49 spisu). Zákonnú lehotu na rozhodnutie o podanom odvolaní považoval odvolací súd za poriadkovú a uprednostnil uplatnenie práva žalovaného na vyjadrenie. Dôvodom tohto procesného postupu bola aj skutočnosť, že podľa žalobcu navrhovaným neodkladným opatrením mala byť dosiahnutá trvalá úprava pomerov medzi stranami (§ 336 ods. 1 druhá veta C.s.p.), preto bolo žiadúce umožniť žalovanému vyjadrenie vo veci a vytvoriť mu na vyjadrenie reálny procesný priestor. Opätovnú výzvu doručil odvolací súd žalovanému do vlastných rúk dňa 10.10.2023 prostredníctvom pošty (č.l. 49 spisu). Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu v stanovenej lehote (7 dní od doručenia) žiadnym spôsobom nevyjadril.

3.1 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobcu podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. ako vecne správne potvrdil.

3.2 Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

3.3 Podľa § 387 ods. 2 C.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

4.1 Odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobcu ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým uznesením súdu prvej inštancie v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie a udáva, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutiu návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, v tomto smere si osvojuje dôvody napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie a v zmysle § 387 ods. 2 C.s.p. na tieto v plnom rozsahu poukazuje; na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia a reagujúc na odvolacie dôvody odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil; z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný (§ 379 C.s.p.; § 380 C.s.p.), pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého uznesenia z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré sa týkajú procesných podmienok (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

4.2 Podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy pomerov, by bolo právo strany ohrozené. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný najmä vtedy, ak potreba dočasnej úpravy vzťahov strán nie je naliehavá a strana dostatočne neosvedčí bezprostredné ohrozenie práva, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana alebo svoju obavu o ohrozenie exekúcie. Iba samotná domnienka ohrozenia práva alebo domnienka možnosti ohrozenia exekúcie nemôže byť dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia.

4.3 Z vyššie uvedených hľadísk posudzoval predmetnú vec aj odvolací súd. Po preskúmaní napadnutého uznesenia, podaného odvolania a ostatného obsahu spisu dospel odvolací súd k záveru, že neboli splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia podľa návrhu žalobcu. Pre účely rozhodnutia o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia považuje odvolací súd podľa obsahu spisu za osvedčené, že dňa 16.07.2023 žalovaný na adresu žalobcu predniesol sporné výroky v rámci videa na svojom účte na sociálnej sieti facebook, obsahom ktorých bolo jednak skutkové tvrdenie, že žalobca podával opravné prostriedky proti rozhodnutiam ministerstva životného prostredia o udelení výnimky a za túto činnosť dostal sumu 100.000,- € v súdnych konaniach a jednak skutkové tvrdenie, že žalobca je najbohatší dôchodca na území Slovenska; odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že tieto tvrdenia osvedčujú nárok žalobcu na ochranu jeho osobnosti, pretože predmetné tvrdenia žalovaného vyznievajú negatívne v neprospech žalobcu, ktorý sa mal týmto spôsobom obohatiť. Na druhej strane sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že nariadeniu navrhovaného neodkladného opatrenia bráni neosvedčenie bezprostredne hroziacej ujmy, ktorá by odôvodňovala potrebu bezodkladnej úpravy pomerov strán navrhovaným neodkladným opatrením. Ako konštatoval aj súd prvej inštancie žalovaný vo vzťahu k sporným výrokom realizoval svoje právo na slobodu prejavu (článok 26 Ústavy Slovenskej republiky), na druhej strane osobnosť žalobcu je tiež chránená právom na ochranu dobrej povesti a mena (článok 19 Ústavy Slovenskej republiky). V prípade, ak dôjde k posudzovaniu vzájomného stretu práva na slobodu prejavu a práva na ochranu osobnosti, súd môže rozhodnúť až na skutkovom základe, ktorý je spoľahlivo zistený ohľadne oboch konkurujúcich si základných práv a slobôd (pozri rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn.: PL. ÚS 25/01, rozsudok ESLP vo veci Feldek v. Slovenská republika). Pri informovaní o témach verejného záujmu má spravidla prednosť sloboda prejavu. V prípade sporných tvrdení žalovaného išlo nepochybne o poukaz na správanie žalobcu, ktoré je predmetom verejného záujmu, pretože malo ísť o jeho tvrdenú činnosť v rámci ochrany chránených živočíchov. Súčasne aj spoločenský status osoby výrazne ovplyvňuje mieru záujmu o jej správanie a život. Verejné osoby vstupom do verejného priestoru musia zniesť vyššiu mieru záujmu o ich osobu. Žalobca síce nie je politicky činný, ale je osobou verejne známou, je zrejmé, že sa angažuje v záležitostiach verejného záujmu (ochrana životného prostredia a chránených živočíchov). Preto ani podľa odvolacieho súdu nebol dôvod zasiahnuť do práva na slobodu prejavu žalovaného neodkladným opatrením a spor medzi nimi je potrebné vyriešiť v konaní vo veci samej po vykonaní riadneho dokazovania. Žalobca navyše neuviedol, či využil možnosť reagovať na sporné výroky žalovaného priamo v komentároch k predmetnému videu na sociálnej sieti facebook, kedy by na rovnakom fóre mohol bezprostredne prezentovať svoje stanovisko k vyjadreniam žalovaného. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil vrátane výroku o trovách konania, ktorý bol tiež vecne správny a odôvodnený neúspechom žalobcu v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia (vzhľadom na osobitosť procesnej situácie, kedy súd prvej inštancie v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nekonal so žalovaným bolo dôvodné rozhodovať len o trovách konania žalobcu).

5. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Žalovaný bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešný a vznikol mu proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %). Žalovaný však žiadne trovy odvolacieho konania nežiadal nahradiť, pretože

bol v odvolacom konaní nečinný a žiadne trovy odvolacieho konania mu nevyplývajú ani zo spisu, preto odvolací súd žalovanému náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi nepriznal (R 72/2018).

6. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 2 : 1. Odlišné stanovisko sudcu, ktorý nesúhlasí s väčšinovým rozhodnutím, sa pripája k tomuto rozhodnutiu (§ 394 ods. 1 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 ods. 1 C.s.p. (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolaťelom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolaťelom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolaťel v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo sa obrátiť na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže súčasne so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolaťel na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.